

Omaiset Huumetyön Tukena ry
Vuosikertomus 2010

Sisältö

OHT RY	2
Johdanto	3
Yhdistyksen Organisaatio ja henkilöstö.	4
Jäsentoiminta	4
Hallitustyöskentely	5
Hallinto	5
Resurssit	6
Työyhteisö.	7
Elämäntaitoryhmät (ET-ryhmät)	8
Resurssit	8
ET-toiminta vuonna 2010	9
Asiakastyön tulokset	9
Yhteenveto ET-työstä.	10
Jälkipolku	11
Resurssit	12
Jälkipolku vuonna 2010	12
Asiakaspalaute	13
Yhteenveto Jälkipolku-työstä	14
Omatila – joustavan palveluohjauksen kehittämishanke	15
Resurssit	15
OmaTila vuonna 2010	16
Yhteenveto hankkeesta	18
Sopi Jikko Senegal.	19
Resurssit	19
SOPI JIKKO vuonna 2010.	20
Asiakaspalaute	21
Yhteenveto vuodesta 2010	22
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	23
Vaikuttaminen, tapahtumat ja kampanjat	25
Avustukset ja lahjoitukset	26
Vuoden 2010 arvio	26
Tuloslaskelmaa koskevat tiedot	26
Tilinpäätös 2010	27
Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2010	27
Tase 31.12.2010	28

OHT RY

Omaiset Huumetyön Tukena ry (OHT) on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, jonka tavoitteena on kehittää päihteitä käyttäville ja kuntoutuville suunnattuja avohoidollisia palveluja sekä tukea ja auttaa niin päihteitä käyttäviä, kuin myös kuntoutujia ja heidän läheisiään.

Yhdistys on perustettu vuonna 2000. Koko olemassa olonsa ajan yhdistys on pyrkinyt toiminnallaan vaikuttamaan myös yhteiskunnallisiin epäkohtiin ja muuttamaan vallitsevaa asenneilmapiiriä päihteiden käyttäjiä kohtaan hoitomyönteisemmäksi.

OHT ry:n perustehtävä on päihteitä käyttävien, päihdekuntoutujien ja heidän läheistensä kanssa tehtävä asiakastyö.

Työskentelyn lähtökohtia ja arvoja ovat:

- **asiakaslähtöisyys:** asiakkaan lähtökohdista ja tarpeista käsin tapahtuvaa toimintaa ja kohtaamista, joka perustuu dialogisuuteen, turvallisuuteen ja luottamuksellisuuteen.
- **yksilöllisyys:** jokaisen yksilölliset tarpeet kuullaan ja niihin pyritään vastaamaan
- **yhteisöllisyys:** jokaiselle tarjotaan mahdollisuus toteuttaa itseään yhteisön jäsenenä mm. vertaisryhmissä
- **sitoutuminen pitkäjänteiseen työskentelyyn:** työntekijät sitoutuvat asiakasprosessiin, joka voi tarvittaessa olla pitkäkestoinen
- **suvaitsevaisuus:** jokainen otetaan vastaan ja hyväksytään sellaisena kuin hän on, häntä ei pyritä muuttamaan ihmisenä, vaan pyritään vaikutta-

maan hänen ympärillään oleviin asioihin ja olosuhteisiin; myös vertaisryhmätyöskentelyssä pyritään suvaitsevuuden lisäämiseen ihmisten välillä

- **avoimuus:** luodaan mahdollisuus avoimelle vuorovaikutukselle, jossa painottuvat kannustavaa ilmapiiriä lisäävät tekijät; ryhmän ohjaaja panostaa sallivan sosioemotionaalisen ilmapiirin rakentamiseen ryhmässä
- **realismi:** työntekijät sitoutuvat realistisiin päämääriin omassa työssään; asiakasta tuetaan oman elämäntilanteen realistisessa hahmottamisessa.

Ensisijaisena kohderyhmänä ovat alle 30-vuotiaat nuoret sekä heidän perheensä. Yhdistys järjestää ohjattua ryhmätoimintaa päihteitä käyttäville nuorille, jälkikuntoutusta päihteiden käytön lopettaneille nuorille sekä vertaisryhmätoimintaa päihteitä käyttävien läheisille. Huumeisiin menehtyneiden omaisilla on oma sururyhmänsä. Avointen ovien toiminta tarjoaa paikan kohtaukselle, elämäntilanteen kartoittamiselle ja tukevalle palveluohjaukselle.

Omaiset Huumetyön Tukena ry vuokraa toimistotilaa sekä asiakastilaa Helsingin kaupungin kiinteistövirastolta. Toimistotilat sijaitsevat osoitteessa Hämeentie 16 C ja asiakastilat osoitteessa Pengerkatu 9.

Toiminnan päärahoittajia olivat vuonna 2010 Raha-automaattiyhdistys (RAY) Suomen ulkoasiainministeriö (UM) sekä Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi yhdistykselle merkittävän avustuksen ET-tutkimuksen toteuttamiseen.

Johdanto

Vuosi 2010 oli yhdistyksen kymmenes toimintavuosi ja näin ollen myös eräänlainen virstanpylväs yhdistyksen taipaleella. 10-vuotisjuhlaa päätettiin siksi viettää juhlaseminaarin merkeissä ja julkistaa siinä yhteydessä ET-työmallista tehty tutkimus. ET-malli oli yhdistyksessä kehitetty ensimmäinen kuntoutusmalli, ja koska ET-työtä oli yhdistyksessä nyt tehty 10 vuoden ajan katsottiin, että oli korkea aika saada konkreettista tietoa mallin vaikuttavuudesta.

ET-työmallin ohella yhdistyksessä on sittemmin kehitetty Jälkipolku hoito-ohjelma ja viimeksi, vuonna 2010 lähdetty mallintamaan OmaTila –hankkeessa toteutettavaa palveluohjausta. OmaTila –kehittämishanke on kulkenut viimeiset neljä vuotta muiden toimintojen rinnalla ja tullut erottamattomaksi osaksi yhdistyksessä toteutettavaa haittoja vähentävää työtä.

OmaTila- hankkeen ja samalla koko yhdistyksen toiminnan, kannalta vuoden 2010 tärkein tavoite oli varmistaa saavutettujen tulosten jatkuvuus. Tässä vaiheessa oli jo selvää, että ET-toiminta, OmaTila ja Jälkipolku hoito-ohjelma muodostivat niin tiiviin ja yhtenäisen palvelukokonaisuuden, että yhdenkin toiminta-alueen poistuminen olisi merkinnyt suurta uhkaa koko yhdistyksen toiminnan jatkuvuudelle. Siksi yhdistyksessä panostettiin nimenomaan OmaTilan jatkorahoituksen varmistamiseen mm. tiivistämällä yhteistyötä Helsingin kaupungin sosiaalivieraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa.

OmaTilassa tapahtuvan palveluohjauksen mallinukseen liittyi erottamattomana osana Bikva –arviointi.

Bikva-arviointimenetelmän avulla oli mahdollista kerätä tietoa sekä palveluohjauksen että yhdistyksen Avoimien ovien toiminnan merkityksestä asiakkaille. Tällä pyrittiin varmistamaan se, että kehitteillä oleva malli vastaisi kailta osin asiakkaiden tarpeisiin.

Yhdistyksen monivuotista osaamista työtapojen mallinnuksesta on voitu viime vuosina hyödyntää myös kansainvälisellä kentällä. Senegalissa vuonna 2009 käynnistynyt kehitysyhteistyöhanke jatkui vuonna 2010, jolloin Suomen Ulkoasiainministeriö teki päätöksen jatkoavustuksen myöntämisestä vuosille 2010–2012. Toukokuussa 2010 yhdistys järjesti Helsingissä tiedotustilaisuuden, johon osallistuivat hankkeen kotikunnan, Diamaguene Sicap Mbaon, pormestaritar Mme Khady Bâ sekä hankkeen koordinaattori Mr Lamine Touré.

Yhdistys sai Ulkoasiainministeriöstä myös viestintä- ja kehityskasvatustukea kertaluontoisesti toteutettavalle hankkeelle. Kulttuurit kohtaavat ”Bok Mbolo” –workshop oli Teatterikorkeakoulun, Omaiset Huumetyön Tukena ry:n ja Oranssi ry:n yhteishanke. Yhdistys koordinoi hankkeen toteutumista, kutsui osanottajat Senegalista ja vastasi heidän Suomen vierailunsa yksityiskohdista. Workshopin tuotoksena syntyi esitys Maailma kylässä festivaalille.

Yhteenvetona voi sanoa, että vuodelle 2010 asetetut tavoitteet saavutettiin erinomaisesti. Käsillä oleva vuosikertomus sisältää vuosikohtaisen kertomuksen jokaisen toiminnan osalta.

Yhdistyksen Organisaatio ja henkilöstö

Jäsenet

66, joista helsinkiläisiä 34

Hallitus

Jonny Friskberg (pj)
Leif Furman
Päivi Puro
Eila Lehtonen
Leif Berg
Harri Ruotsalainen
Mikko Aalto
Solveig Sjöblom (varajäsen)
Cia Furman (varajäsen)

Toiminnanjohtaja

Jaana Novitskij

Viestintäsuunnittelija

Jari Hanska/Mia-Marisa Ranta (30.8. alk.)

ET-ryhmätyö

Eeva Niemi
Petri Huuromen/
Katja Lindström (1.9. alk.)

Jälkipolku

Ron Furman
Teija Rask

OmaTila

Anne Puonti
Katja Malin-Kaartinen (1.9. alk.)

ET-tutkimus (ulkoa ostettu)

VTT Sinikka Törmä
VTT Kari Huotari

Kehitysyhteistyöhanke Sopi Jikko Senegal

Bikva-tutkimus

Sauli Suominen
Palveluohjausmallinnus
Henna Rauhala

Jäsentoiminta

Yhdistyksen jäsenistö koostuu suurimmaksi osaksi päihteitä käyttävien omaisista ja läheisistä. Jäsenmäärä oli vuonna 2010 66 henkeä, joista helsinkiläisiä on 34. Jäsenmaksu on 25€/vuosi, työttömille, opiskelijoille ja eläkeläisille 10€/vuosi.

Yhdistys informoi jäsenistöään jäsenkirjeen muodossa kolme kertaa vuoden 2010 aikana. Jäsenille järjestettiin vuoden aikana kaksi teatteri-iltaa sekä Tallinnan risteily. Jäsenillä on myös ollut mahdollisuus osallistua perheleiritoimintaan.

Maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun on mahdollisuus:

- osallistua läheisryhmiin
- saada kriisiapua
- saada palveluohjausta
- saada tietoa alan ammattilaisilta
- osallistua luentoiltoihin
- osallistua perheleireille (omakustannushintaan)
- osallistua virkistystoimintaan (omakustannushintaan)

Hallitustyöskentely

Vuonna 2010 hallitus kokoontui yhteensä kuusi (6) kertaa. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 27.4.2010, jolloin yhdistykselle valittiin uusi hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin istuva puheenjohtaja Jonny Friskberg. Uusina hallituksen jäseninä aloittivat Harri Ruotsalainen, Leif Berg ja Mikko Aalto. Edelliseltä hallituskaudelta jäseninä jatkoivat Päivi Puro sekä Leif Furman. Hallituksen uudeksi varajäseneksi valittiin Soli Sjöblom. Cia Furman jatkoi toisena varajäsenenä. Toi-

minnanjohtaja toimii hallituksen kokouksissa asioiden esittelijänä.

Hallituskokoonpanoa on pyritty vahvistamaan ulkopuolisilla asiantuntijajäsenillä sääntöjen määräämää omaisemmistötä unohtamatta. Uusi hallitus toimii yhä enenevässä määrin asiantuntijaelimenä, jonka tehtävänä on johtaa ja kehittää yhdistyksen toimintalinjoja ja strategialla. Hallituksen johtajuusrooli toiminnanjohtajan rinnalla on tullut yhä näkyvämmäksi.

Hallinto

Yhdistyksen hallinnolle oli vuonna 2010 asetettu tavoitteeksi viestinnän kehittäminen tavoitteena mielipidevaihtaminen, yhteiskunnallisiin epäkohtiin puuttuminen sekä jäsentiedottamisen kehittäminen. Toisena päätavoitteena oli kumppanuushankkeen käynnistämiseen liittyvien yhteistyöneuvottelujen loppuun saattaminen Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa.

Yllä mainittujen tavoitteiden lisäksi päämääränä oli OmaTila –hankkeen kokonaisarviointi Bikva-menetelmää käyttäen ja palveluohjaus mallinnuksen työstäminen sekä ET-työmallista tehtävä seuranta-/vaikuttavuustutkimuksen toteuttaminen. Samoin oli tarkoitus

kehittää uusia yhteistyömuotoja eri palvelutuottajien kanssa.

Yhdistyksen toimintojen määrä on kasvanut tasaisesti. Vakiintuneiden työmallien, Elämäntaitoryhmä-toiminnan (ET-työmalli) ja jälkikuntoutuksellisen hoito-ohjelman (Jälkipolku) rinnalla on kulkenut palveluohjauksen kehittämishanke OmaTila. Vuoden 2010 haasteena oli saada OmaTila –hankkeelle jatkorahoitus, ja vakiinnuttaa palveluohjaus sekä päiväkeskustoiminta osaksi yhdistyksen varsinaista toimintaa.

Vuonna 2010 Ulkoasiainministeriö myönsi jatkorahoitusta Senegalissa toteutettavalle Sopi Jikko -kehitysyhteistyöhankkeelle vuosiksi 2010–2012. Näin yhdis-

tyksen osaamista työmallien kehittämisessä päästiin hyödyntämään myös kansainvälisesti. Vuoden 2010 tavoitteena oli kohderyhmän selkiyttäminen, henkilökunnan palkkaaminen ja kouluttaminen sekä uusien yhteistyökumppanien tavoittaminen. Lisäksi tavoitteena oli järjestää tiedotustilaisuus Suomessa kaikille hankkeesta kiinnostuneille sidosryhmille sekä omille jäsenille.

Yhdistys sai Ulkoasiainministeriöstä myös viestintä- ja kehityskasvatustukea kertaluontoisesti toteutettavalle hankkeelle. Toukokuussa toteutunut Kulttuurit kohtaavat ”Bok Mbolo” -work shop oli Teatterikorkeakoulun, Omaiset Huumetyön Tukena ry:n ja Oranssi ry:n yhteishanke. Yhdistys koordinoi hankkeen toteutumista, kutsui osantottajat Senegalista ja vastasi heidän Suomen vierailunsa yksityiskohdista. Work shopin tuotoksena syntyi esitys Maailma kylässä festivaaleille. Yhdistys oli tapahtumassa mukana myös näytteilleasettajana.

Suurena haasteena oli myös toteuttaa syksyksi suunniteltu yhdistyksen 10-vuotisjuhlaseminaari. Juhlaa valmisteltiin läpi koko vuoden ja se järjestettiin 18.11.2010. Juhlien yhtenä tärkeänä teemana oli ET-tutkimuksen esittely. Tätä silmälläpitäen tutkimuksen etenemisaikataulua oli valvottava ja tutkimusraportti oli saatettava julkaisukuntoon juhlapäivään mennessä.

Budjettiseurantaa selkiytettiin ja yhtenäistettiin. Yhtenäistäminen helpotti eri kustannuspaikkojen kulu-seurantaa toimialakohtaisesti ja helpotti tiliöinnin tekemistä.

Resurssit

Taloudelliset resurssit hallinnon ylläpitämiselle muodostuvat pääasiassa RAY:n Ak avustuksesta, joka oli vuonna 2010 50 000 euroa. Tämän lisäksi hallinnon tuloihin kirjattiin Jenny ja Antti Wihurin rahaston myöntämä 10 000 euron avustus ET-työmallista tehtävään tutkimukseen.

Toiminnanjohtajan palkan osuus hallintokuluista oli 19 402,90 euroa, loppuosa palkkakuluista jakautui muiden toimialojen kesken. Toimintakulut muodostivat 10 046,67 euroa (hallinto-, vuokra-, kokous-, työnohjaus- ym. kulut). ET-työmallin tutkimus tilattiin Referenssi Oy:ltä 17 000 +alv (22 %) euron hintaan ja se kirjattiin hallinnon kuluiksi. Jenny ja Antti Wihurin rahastosta saadulla 10 000 euron avustuksella katettiin osa tutkimuksesta aiheutuneista kuluista. Jäsenmaksutuotot olivat yhteensä 875 euroa ja niillä katettiin järjestötoiminnan kuluja. Tilikausi jäi hallinnon osalta -3 299,65 euroa alijäämäiseksi.

Työyhteisö

Käytännöksi ovat vakiintuneet säännölliset viikkopalaverit perjantaiamuisin, projektikohtaiset tiimipalaverit noin kaksi kertaa kuukaudessa, KEHY -päivät noin kerran kahdessa kuukaudessa, työntekijäkohtaiset kehityskeskustelut ja johtoryhmän palaverit.

Sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi työyhteisö koontuu joka perjantaiamu viikkopalaveriin, jossa käsitellään edellisellä viikolla esille nousseita merkittäviä asiakastyöhön tai työyhteisön toimintaan liittyviä asioita sekä käydään läpi seuraavan viikon ohjelma kunkin työntekijän osalta erikseen. Työn liikkuvasta luonteesta johtuen pidetään tärkeänä, että jokainen on tietoinen toistensa menemisistä ja tulemisista, jotta turhilta epäselvyyksiltä vältyttäisiin.

Noin joka toisena perjantaina viikkopalaverin jälkeen työyhteisö kokoontuu tiimipalaveriin, jossa käydään läpi työyhteisön työskentelyn kehittämiseen, hyvinvointiin

ja yhteisen ymmärryksen lisäämiseen liittyviä seikkoja. Toiminnanjohtajan vetämiä KEHY -päiviä pyritään järjestämään noin kerran kahdessa kuukaudessa. Työntekijöiden ja toiminnanjohtajan kehityskeskusteluja pyritään järjestämään kaksi kertaa vuoden aikana.

Työhyvinvointi

Työnantaja on järjestänyt työntekijöille ryhmätyönohjausta kerran kuukaudessa Outi Saarelan ohjauksessa. Johdon työnohjaajana jatkaa Riitta Jauhiainen. Työntekijöiden työssä jaksamista tuetaan lisäksi liikuntasetelien muodossa sekä kaksi kertaa vuodessa järjestettävillä virkistyspäivillä.

Koulutus ja tutustumiskäynnit

Työntekijät ovat osallistuneet seuraaviin tilaisuuksiin vuoden 2010 aikana:

Tilaisuus	Järjestäjä	Aika
Valtakunnalliset Huumetyöläisten päivät	DIAK, Helsingin yksikkö	16.–17.4.2010
Matala ja Pro Tukipiste tutustumiskäynnit / Tampere	OHT ry	23.4.2010
Siltavalmennus tutustumiskäynti / Tampere	Siltavalmennus	1.6.2010
Suomenlinnan avovankila tutustumiskäynti	Suomenlinnan avovankila	3.6.2010
EMPPU – tutustumiskäynti	Espoon mielenterveys- ja päihdepalvelukeskus	1.9.2010
10-vuotisjuhlaseminaari	Pelastakaa Lapset ry	3.9.2010
RAY:n avustusstrategian työkokous	RAY	8.9.2010
Yhteisellä asialla samalla viivalla	A-klinikkasäätiö	21.9.2010 ja 28.9.2010
Valtakunnalliset päihdepäivät	Tekry ry	15.–16.9.2010
Valtakunnalliset Terveysneuvontapisteiden koulutuspäivät	A-klinikkasäätiö	6.–7.10.2010
Pro Bono Kolmannen sektorin johtamisen ja hallitustyön huippuseminaari	Boardman sekä STKL, Veikkaus Oy Ab, RAY ja SLU	18.10.2010
Vamos – infotilaisuus	HDL Herttoniemi	7.10.2010
20-vuotisjuhlalat	Aseman Lapset ry	5.11.2010
Hyvinkää seurakunta infotilaisuus / Hyvinkää	OHT ry	9.11.2010
Polttopisteessä lapsi –seminaari	Sininauhaliitto	30.11.2010

Elämäntaitoryhmät (ET-ryhmät)

Elämäntaitoryhmätyömalli eli ET-työmalli on Omaiset Huumetyön Tukena ry:ssä kehitetty kuntoutusmalli (ET-malli®).

ET-työmalli on ryhmätyön malli. Työmallin avulla vahvistetaan nuoren sosiaalista toimintakykyä ja motivoitua muutokseen. Malli perustuu psykososiaaliseen kuntoutukseen ja ryhmädynamiikan hyödyntämiseen muutostyön välineenä.

Elämäntaitoryhmiä on ollut vuodesta 1999 vuoteen 2010 asti yhdeksän. Yhdeksäs elämäntaitoryhmä aloitti kokoontumiset syksyllä 2010.

Kohderyhmä

ET-toiminta on suunnattu 18–30-vuotiaille päihteitä käyttäville nuorille aikuisille.

Tavoite

ET-työmallin tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuus elämänmuutokseen, kehittää vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja, lisätä itsetuntemusta ja elämähallintaa sekä nostaa esille jokaisessa nuoressa olevia voimavaroja. Keskeistä ET-toiminnassa on herättää nuoressa halu hoitaa itseään ja auttaa häntä sitoutumaan muutosprosessiin. Ainoa edellytys ryhmään tulolle on se, että nuori toivoo muutosta elämäänsä. Ryhmätoiminta on tavoitteellista ja kuntouttavaa.

Toiminta

Lähtökohdan työmallille muodostaa päihteitä käyttävistä nuorista koottu 4-8 hengen ryhmä (ET-ryhmä). ET-toiminnan ydin on viikoittaisissa ryhmäistunnoissa (1 krt/vko) ja ohjatussa vapaa-ajan toiminnassa (sosiaalinen kuntoutus, 1 krt/vko) sekä leireissä, joita vuoden aikana järjestetään 4-6 kertaa. Nuorten tukena ovat ohjaajien lisäksi samassa elämäntilanteessa olevat muut ryhmän jäsenet.

Nuorten vanhemmilla on oma vertaisryhmänsä. Ryhmätoimintaan osallistuminen on maksutonta.

Resurssit

ET-toiminnan rahoitus muodostui RAY:n Ak-avustuksesta, joka vuonna 2010 oli 94 000 euroa.

Vuonna 2010 syyskuussa Katja Lindström aloitti ET-ohjaajana Petri Huumosen työsuhteen päätyttyä. Eeva Niemi jatkoi toisena ohjaajana. ET-ryhmä kokoontui kahdesti viikossa. Ryhmäistunnot pidettiin yhdistyksen asiakastiloissa Pengerkatu 9:ssä. ET-toimintaan kytkeytyvä vanhempainryhmätoiminta keskeytettiin syksyn 2010 ajaksi, koska haluttiin keskittyä uuden työparin keskinäiseen tutustumiseen sekä ryhmien toimivuuteen.

ET-toiminta vuonna 2010

Kevät 2010 'Team Joy'

Kevään aikana ryhmä kokoontui ryhmäistuntoihin yhteensä 19 kertaa. Vapaa-ajan toimintoja oli 14 kertaa. Aktiivisesti ryhmäistuntoihin osallistui kolme nuorta. Kaikki ryhmäläiset olivat naisia ja ikäjakauma ryhmässä oli 23–28 vuotta. Naisryhmän ollessa kyseessä, myös naiseuteen ja itsensä hoitamiseen liittyvät asiat nousivat pinnalle.

Maaliskuussa vietettiin kolmen päivän mittainen leiri Himoksen hiihtokeskuksessa laskettelun, saunomisen sekä yhdessäolon merkeissä. Yhden yön Tallinnan matkalle päästiin toukokuussa. Matkalle lähti kolme nuorta ja lähtö sujui ongelmitta. Perillä Tallinnassa majoituttiin Kalev Spa –hotelliin, joka sijaitsee vanhan kaupungin kuppessa. Matka sujui hemmotteluhoitojen ja hyvän ruuan merkeissä, mihin ryhmäläiset olivat erittäin tyytyväisiä. Viimeinen yhteisöleiri vietettiin kesäkuun lopussa Turun saaristossa Nötön saarella. Leiri oli viiden päivän mittainen ja siellä noudatettiin yhteishoidon periaatteita.

Syksy 2010 'Kooma Keijot'

Syksyllä alkaneesta ET-ryhmästä tiedotettiin Helsingin A-klinikoille, Helsingin huume klinikalle, Kulosaaren tukikoteihin, Espoon Emppuun, HUS:in päihdepsykiatriselle poliklinikalle, opioidiriippuvuuspoliklinikalle (OPRI), Arabianrannan korvaushoitoklinikalle, HDL:n huumevieroitusosastolle, huume kuntoutuspoliklinikalle sekä VAMOS-projektille, Helsingin ja Espoon Vinkkeihin, Vantaan H-klinikoille sekä Helsingin nuorisoseinämille ja Helsingin kaupungin sosiaalitoimistoon. Näihin paikkoihin lähetettiin sähköpostia, oltiin puhelimitse yhteydessä sekä jalkauduttiin tarvittaessa. Yhteydenottoja eri tahoilta, mm. Helsingin nuorisoseinämältä, sosiaalitoimistoista, korvaushoitoklinikoilta, Helsingin huume klinikalta sekä Kulosaaren tukikodeilta, tuli jonkin verran.

Yhdeksäs ET-ryhmä aloitti toimintansa syyskuun 2010 lopussa. Ryhmään osallistui aktiivisesti viisi nuorta ja he kaikki olivat miespuolisia. ET-ryhmä kokoontui ryhmäistuntoihin syksyn aikana 11 kertaa. Ryhmäistunnoissa käsiteltiin mm. korvaushoitoon liittyviä asioita, päihdehistoriaa, tulevaisuuden suunnitelmia, omaa identiteettiä, ahdistusta ja mielialan vaihteluja, päihteiden käytön lopettamista/vähentämistä ja sen merkitystä sekä itselle että läheisille. Ryhmältä he toivoivat esim. päivärytmin muotoutumista, vertaistukea päivittäiseen selviytymiseen ja estämään retkahduksia (korvaushoidossa olevat), auttamaan asioiden hoidossa sekä saamaan sisältöä päiviin.

Vapaa-ajan toimintaa järjestettiin syksyn aikana 8 kertaa. Vapaa-ajan toimintaa toteutettiin ryhmän jäsenten

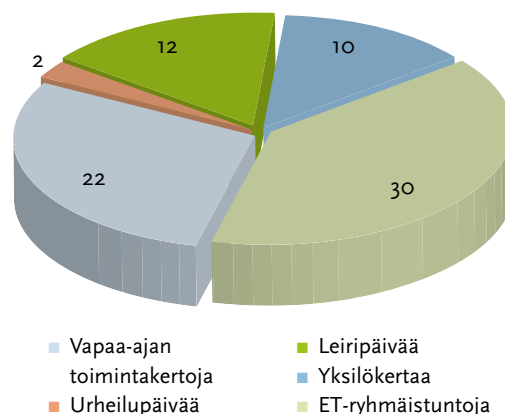
toivomukset huomioonottaen ja taloudellisten resurssien puitteissa. Vapaa-ajan toimintaa oli syksyllä mm. keilaus, biljardi, liikunta sekä lounasretket. Lisäksi ryhmäläisille järjestettiin muuntautumisleikki/Itsenäisyyspäivän illallinen. Illalliselle valmistautumiseen kuului pukeutumisen lisäksi parturissa käynti sekä yksittäis- ja ryhmävalokuvaus studiossa. Tämän jälkeen oli pöytäva-raus ravintolassa.

Lokakuun lopussa järjestettiin ensimmäinen leiri Ensi- ja turvakotienliiton koulutus- ja kuntoutuskeskus Sopukassa. Leirin teemana oli ryhmäytyminen.

Asiakastyön tulokset

Oheisessa kuvassa on esitetty ET-ryhmätyöskentely eri toimintojen osalta siten, että kahden ryhmän toiminnat on yhdistetty. Kokonaisuudessa vuonna 2010 järjestettiin 30 ET-ryhmäistuntoa, 22 vapaa-ajan toimintakertaa, 2 urheilupäivää, 12 leiripäivää ja 10 yksilöyökertaa. Suoraan ET-toimintaan liittyviä puheluita ja tekstiviestejä oli noin 400 kpl.

ET-ryhmätoiminnot vuonna 2010

Kuva 1. ET-toimintojen jakaantuminen vuonna 2010

Team Joy

Vuoden 2010 kesän alussa päättyneestä Team Joy -ryhmästä kaksi nuorta jatkoi korvaushoidossa ja kävi Helsingin Diakonissalaitoksen AVUX-kurssin keväällä 2010. Yksi nuori haki myös kevään yhteishaussa eri koulutuksiin. Ryhmäläisistä kaksi sai työttömyyskorvausta ja yksi eli toimeentulotuen varassa. Yhdellä oli vuokra-asunto, yksi asui asuntolassa ja yksi poikaystävän luona. Kahden ryhmäläisen kohdalla itsenäistyminen/irtautuminen poikaystävistä näyttöä muun muassa niin, että he saivat vuokrattua itselleen omat asunnot.

Team Joy -ryhmän kaikki kolme naista hyötyivät suuresti ET-ryhmäprosessista. He osallistuivat aktiivisesti

kaikkeen toimintaan ja tulivat toisilleen erittäin läheiksi. Ryhmäprosessin aikana toinen korvaushoidossa oleva nuori lopetti kokonaan oheiskäytön ja injektoimisen. Hän sai myös hakemansa opiskelupaikan. Yksi ryhmäläinen on aloittanut tiiviin opiskelun.

Kaikki ryhmässä olleet aktivoituivat ja kuntoutuivat merkittävästi ryhmän loppua kohden. Tämä näkyi muun muassa heidän ulkoisesta olemuksestaan. Nuoret olivat virkeämpiä ja iloisempia ja heidän aktiivisuustasonsa oli noussut asteikolla 1–5 (Elämäntilannemittaristo) kakko-
sesta neloseen.

Kooma Keijot

Syksyllä 2010 aloittaneen ryhmän asiakasprosessien tulokset ovat vielä kesken, koska ryhmä jatkuu kevään 2011. Ryhmän viidestä nuoresta kaksi pääsi Suboxonekorvaushoittoon syksyn aikana. Toinen heistä oli kolme viikkoa osastolla hoidon aloituksessa. Toinen aloitti avohoidossa Helsingin Eteläisellä A-klinikalla. Kahdelle ryhmäläiselle on järjestetty hoitokontakti Helsingin kaupungin Huume klinikalle. Yksi ryhmäläisistä aloitti Anta-

bus-lääkekuurin ja kaikki ryhmäläiset ovat vähentäneet päihteiden käyttöä. Kolmella ryhmäläisellä on oma vuokra-asunto, yksi asuu ystävänsä luona ja yksi tyttöystävän luona. Kaikki ryhmän nuoret elävät pääasiassa toimeentulotuen varassa. Yksi ryhmäläinen on sairaseläkkeellä moottoripyöräonnettomuuden vuoksi.

Yhteenveto ET-työstä

Elämäntaitoryhmien asiakasprofiili on muuttunut siten, että yhä useampi asiakas on korvaushoidossa tai korvaushoitojonossa. ET-mallia on muutettu syksyllä 2010 kuntoutuksellisemmaksi toiminnaksi ohjaajien koulutuksen sekä toimivan työparityöskentelyn myötä. ET-ryhmätoiminnan on saavutettava suurempi tunnettuus mm. korvaushoitoklinikoilla, jotta esimerkiksi asiakkaiden leirille pääsy olisi mahdollisimman vaivatonta ja klinikoilta myönnettävä lomalääkitys mahdollistuisi. Yhteistyö eri tahojen, esimerkiksi Helsingin kaupungin Huume klinikkan sekä A-klinikoiden, kanssa on sujunut mutkattomasti.

Jälkipolku

Jälkipolku on Omaiset Huumetyön Tukena ry:n kehittämä ja ylläpitämä hoito-ohjelma, joka on suunnattu päihdeongelmasta toipuville nuorille. Hoito-ohjelmaa toteutetaan ryhmätyön keinoin. Jälkipolkuun tullaan oman kunnan myöntämällä maksusitoumuksella. Hoito-ohjelman pituus on 3-6 kuukautta hoitosuunnitelmasta riippuen. Ryhmä toimii non-stop periaatteella siten, että siihen voi liittyä milloin hyvänsä esim. laitoshoidon päättyttyä.

Jälkipolun markkinointia on jatkettu ja sen tunnettuuden eteen on tehty systemaattisesti töitä järjestämällä päihdehoitopaikkoihin säännöllisiä infokäyntejä, joita on pidetty niin asiakkaille kuin työntekijöille. Toteutuneita infoja on vuonna 2010 ollut yhteensä 17.

Infokäyntejä pidettiin Hietalinna-yhteisössä, Tervalammen kuntoutuskeskuksessa, Diakonissalaitoksen päiväosastolla, Munkkisaaren huumeatkaisuyksikössä, Kettutien A-poliklinikka, Suomenlinnan avovankilassa, sekä pääkaupunkiseudun katkaisuhoidoasemilla, asu- ja palveluyksiköissä ja A-klinikoilla.

Kohderyhmä

Kohderymänä ovat 18–30-vuotiaat päihdeongelmasta toipuvat nuoret.

Tavoitteet

Asiakasprosessin tavoitteita ovat itsenäisyyden vahvistaminen, sosiaalisten suhteiden normalisoituminen, oman päihdesairauden hoitamaan oppiminen, retkahdusvaaran tunnistaminen ja päihteettömään elämään sitoutuminen.

Toiminta

Asiakkaat tarvitsevat Jälkipolku hoito-ohjelmaa varten oman kuntansa myöntämän maksusitoumuksen jälkihoidon. Jälkipolku hoito-ohjelmaan osallistuminen maksoi vuonna 2010 1500 euroa/kk. Asiakkaan kannalta on parasta, että Jälkipolku hoito-ohjelma sisällytetään kuntoutusyksikössä laadittuun hoitosuunnitelmaan. Jälkipolusta kiinnostunut asiakas voi tulla maksutta tutustumaan Jälkipolku-toimintaan ennen hoitonsa päättymistä.

Työskentely perustuu ohjattuun ryhmä- ja yksilötyöskentelyyn, jossa käytetään työmuotoina ratkaisukeskeistä ryhmäterapiaa sekä vertaistukea.

Jälkipolku hoito-ohjelma pitää sisällään:

- kahden ohjaajan palvelut (26 h/viikko), päihdeterapeutti ja vastaava ohjaaja
- terapeuttinen keskusteluryhmä 2 päivänä viikossa
- sosiaalista kuntoutusta 2 päivänä viikossa
- leiritoimintaa 2 kertaa vuodessa
- lämmin ruoka 2 päivänä viikossa
- yksilöohjausta ja palveluohjausta
- työelämään / koulutukseen ohjausta
- työelämään orientoivaa työpajatoimintaa (mm. mediatyöpajoja, ATK-kursseja yms.)
- tiivistä yhteistyötä asiakasverkostojen kanssa
- yksilöllinen kuntoutussuunnitelma
- toimintapäiviä
- seulat tarvittaessa
- Jälkipolku-ohjelman jälkeinen seuranta 6kk

Resurssit

Jälkipolun rahoitus koostui vuonna 2010 kuntien myöntämistä maksusitoumuksista, 1500 euroa/asiakas/kk. Lisäksi Stiftelsen 7nde Mars Fonden –säätiö tuki toimintaa myöntämällä 2000 euron avustuksen työpajatoimintaan.

Jälkipolussa työskentelee kokopäivätoimisesti vastaava ohjaaja Ron Furman sekä päihdeterapeutti Teija

Rask. Jälkipolku -ryhmä kokoontuu terapiaistuntoon kaksi kertaa viikossa yhdistyksen Pengerkadun tiloissa. Kahtena päivänä viikossa on sosiaalista kuntoutusta.

Jälkipolku vuonna 2010

Vuonna 2010 Jälkipolussa oli yhteensä 20 asiakasta, joista neljä lopetti hoidon kesken. Asiakkailla oli takanaan 3-24 kk pituinen hoitojakso päihdehoitolaitoksessa ennen Jälkipolkuun osallistumista. Neljä asiakasta tuli suoraan A-klinikan lähettämänä avohoidosta. Keskimääräinen hoidossa oloaika vuonna 2010 oli 4,4 kuukautta.

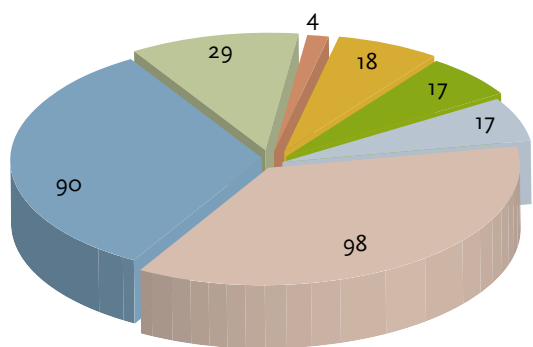
Vuonna 2010 maksusitoumuksia myönsivät Helsinki ja Vantaa. Lähettävinä tahoina olivat Tervalammen kuntoutuskeskus, Diakonissalaitoksen päiväosasto, Kettutien A-poliklinikka, Hoitokoti Tuhkimo, Roihuvuoren tukiasunnot ja pääkaupunkiseudun A-klinikat.

Jälkipolkutyöskentely lukuina 2010 (tammi-joulukuu):

- 98 Jälkipolku-ryhmäterapiaistuntoa
- 90 vapaa-ajan toimintakertaa
- 29 verkostopalaveria
- 4 toimintapäivää
- 1 talvileiri (3 päivää)
- 1 purjehdusleiri (14 päivää)
- 1 multimediatyöpaja (10 päivää)
- 1 animaatio työpaja (8 päivää)
- 17 infokäyntiä

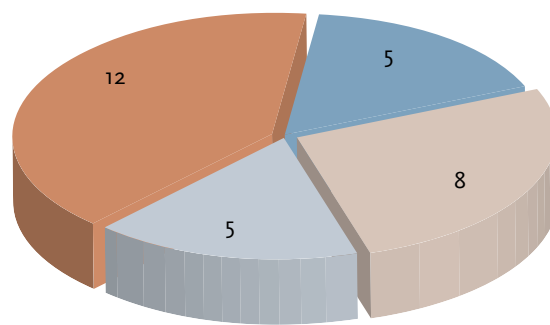

Jälkipolku-toiminta vuonna 2010

- Vapaa-ajan toimintakertaa
- Kesä- ja talvileiripäiviä
- Verkostopalaveria
- Infokäyntiä
- Toimintapäivää
- Ryhmäterapiaistuntoja
- Työpajapäiviä

Jälkipolun asiakkaat vuonna 2010

- Työttömänä
- Opiskelee / töissä / työharjoittelussa
- Käyttää
- Jälkipolussa

Kuva 1. Jälkipolkutoimintojen jakaantuminen vuonna 2010

Kuva 2. Jälkipolku asiakkaiden elämäntilanne vuonna 2010 (käyttävät asiakkaat eivät jatka Jälkipolussa)

Jälkipolun päätyttyä jälkiseurantaa toteutetaan noin puolen vuoden ajan. Vanhoihin asiakkaisiin ollaan yhteydessä puhelimitse. He voivat myös vierailla terapiaryhmissä. Jälkipolussa mukana olleista asiakkaista 10 on pysynyt päihitteettömänä. Asiakkaista kolme on työelämäs-

sä, neljä opiskelee ja yksi on työharjoittelussa. Viidellä asiakkaalla Jälkipolku jatkuu edelleen. Neljä lopetti hoidon kesken. Jälkipolun lopettaneilla asiakkailla on aina voimassa oleva kontakti oman paikkakuntansa A-klinikkaan.

Asiakaspalaute

Asiakaspalautetta kerättiin Jälkipolussa kuukausittain. Asiakaspalautteista on nostettu esiin useimmin toistuvat ja merkittävimpinä koetut asiat:

- Asiakkaat ovat oppineet Jälkipolun aikana uskomaan omaan tekemiseensä, uskomaan itseensä ja selkiyttämään ajatuksiaan. Jälkipolku on auttanut raittiin elämäntavan hahmottamista hoidon jälkeen ja se on tuonut asiakkaiden elämään säännöllisyyttä ja rytmiä sekä kärsivällisyyttä ja itsetuntemusta. Avoimuus on lisääntynyt ja ennakkoluulot ovat vähentyneet
- Merkittävimmät saavutetut tavoitteet Jälkipolun aikana ovat olleet: itsensä hoitaminen, tasapainon saavuttaminen, henkinen kehittyminen, suunnitelmissa pysyminen, raittius sekä omien voimavarojen ymmärtäminen. Myös päivärytmi on normalisoitunut. Asiakkaat pitivät tärkeänä myös sitä, että he ovat oppineet hyväksymään oman päihdeongelmansa.
- Asiakkaat kokivat, että Jälkipolun aikana on saanut vahvistusta, rohkaisua ja kunnioitusta omille ajatuksilleen, ja se on ollut tukena itseluottamuksen rakentumisessa. He ovat myös saaneet laitettua omia asioitaan järjestykseen.
- Jälkipolku ryhmä merkitsee asiakkaille säännöllisyyttä, vertaistukea ja ystäväpiiriä, sisältöä päiviin, neuvoja ja harrastuksia. Jälkipolku antaa tukea, kannustusta ja rohkaisua mennä eteenpäin. Jotkut asiakkaat kertoivat saaneensa siitä oppia arjessa elämiseen ja totesivat sen olevan hyvä jatkumo hoidolle, kun on päässyt pois laitoksesta.

Yhteenveto Jälkipolku-työstä

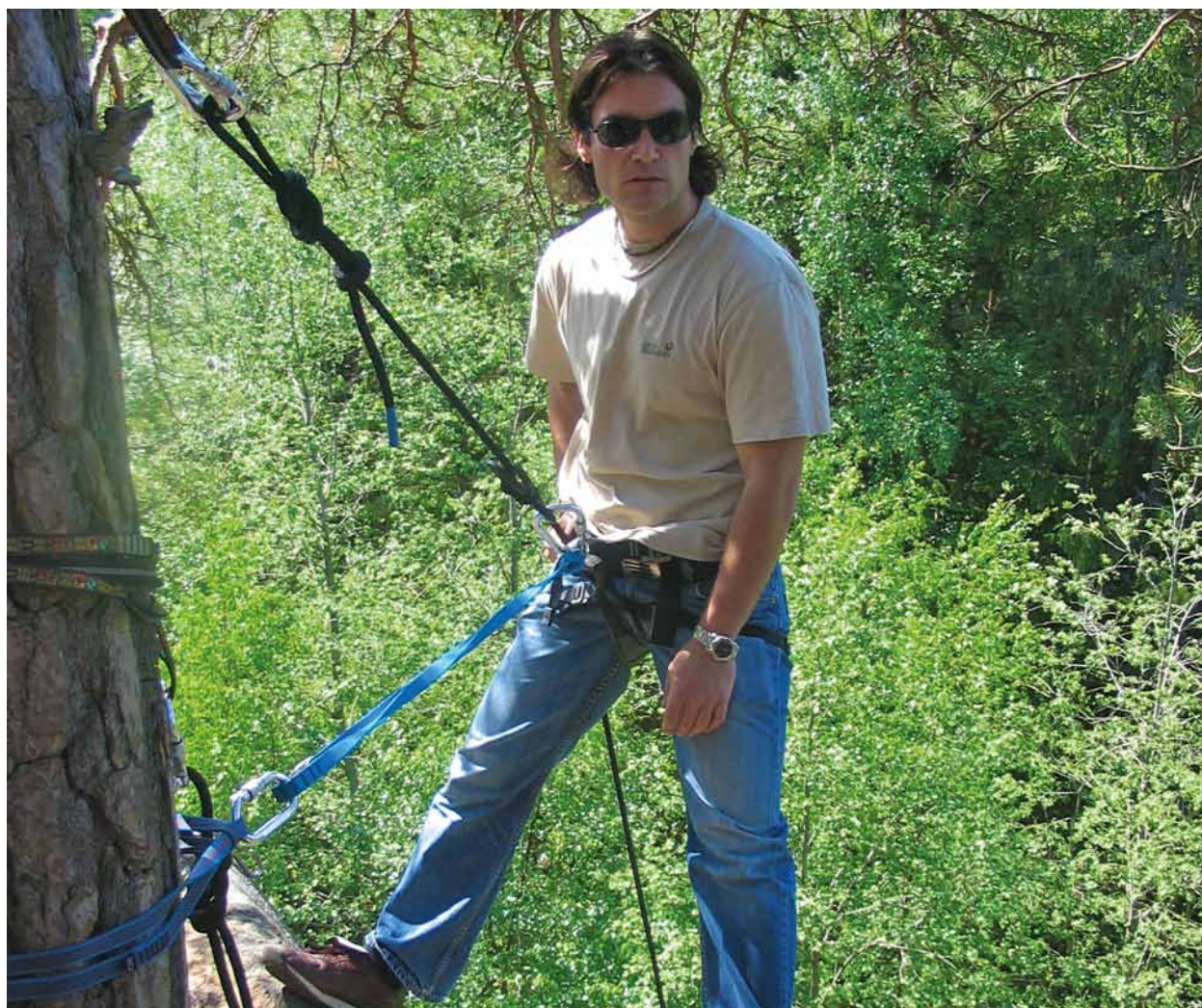
Hiljaisen 2009 vuoden jälkeen asiakasmäärät lähtivät selvään nousuun vuonna 2010. Tähän ovat olleet syynä ennen kaikkea onnistuminen uusien kumppanuuksien solmimisessa ja systemaattisessa markkinoinnissa. Infokäyntien pitäminen on selvästi lisännyt kysyntää. Kunnat ovat tämän lisäksi linjanneet panostavansa yhä enemmän avohoidollisiin hoitomenetelmiin.

Tällä hetkellä asiakkaat pääsevät jälkipolku hoito-ohjelmaan paljon mutkattomammin. Uusi tärkeä yhteistyökumppani on ollut vuonna 2010 perustettu Diakonissalaitoksen päiväosasto. Se on ollut hyvä ja suora jatkumo avokatkaisuhoidosta jälkikuntoutukseen.

Jälkikuntoutuksen suuren kysynnän ja kasvaneen tarpeen vuoksi on nähty tarpeelliseksi laajentaa hoito-ohjelmaa korvaushoidon puolelle. Tästä syystä vuoden 2010 lopulla lähdettiin kehittämään korvaushoidon jälkipolkuja.

Kasvavana ongelmana ovat eri tyyppiset mielenterveysongelmat. Lähes poikkeuksetta kaikilla nuorilla on todettu olevan kaksoisdiagnoosia tai sitä epäillään. Monet käyvät tutkimuksissa päihdepsykiatrisella osastolla. Tämä seikka on tuonut uusia haasteita ja muutoksia ryhmätyökentelyyn. Myös hoitajaksoja on tästä syystä jouduttu joidenkin kohdalla pidentämään kuukaudella tai kahdella.

Jälkipolun neljä asiakasta ja Tampereella toimivan Turvaverkon neljä asiakasta yhdessä pääsivät mukaan Heikki Lampola Säätiön toteuttamalle Itämeren kuntouttavalle purjehdukselle Kuunari Helenalla. Kuunari Helena kynti merta 12 päivän ajan, ja reitti kulki: Turku-Kasnäs-Jurmo-Utö-Visby-Maarianhamina-Degerö-Näsby-Kustavi-Katanpää-Uusikaupunki. Tällaisella kahden viikon purjehdus kokemuksella oli todella iso merkitys päihdekuntoutujien kuntoutumisprosessille. Purjehdus onnistui tavoitteissaan erittäin hyvin. Purjehduksen jälkeen jokaisella kuntoutujalla on tieto, että kestää haasteita ja pystyy vastaamaan haasteisiin. Toivottavasti tällainen toiminta saa jatkoa.

OmaTila

– joustavan palveluohjauksen kehittämishanke

Joustavan palveluohjauksen kehittämishankkeen (OmaTila) päämääränä on ollut parantaa huumeita käyttävien, kuntoutuvien, läheisten ja päihdeperheiden palveluita. Kehittämishankkeen aikana on kerätty tietoa joustavan palveluohjauksen tarpeista, hyödynnetty jo olemassa olevaa tietoa sekä vahvistettu yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Joustava palveluohjaus on asiakaslähtöinen prosessi, joka muodostuu asiakkaan ja työntekijän välisistä kohtaamisista sekä asioinneista. Se on asiakasta aktivoivaa ja tavoitteellista toimintaa, jossa palveluohjaaja on asiakkaan etujen valvoja. Palveluohjauksen tavoitteena on asiakkaan elämänhallinnan ja pystyvyyden tunteen koheneminen sekä elämänlaadun paraneminen. OmaTila tarjoaa mahdollisuuden pysähtyä, tulla kuulluksi ja saada sekä ammatillista apua että vertaistukea.

OmaTilan, kuten laajemmin myös koko yhdistyksen, toiminnan arvoja ovat asiakaslähtöisyys, yksilöllisyys, yhteisöllisyys, sitoutuneisuus, suvaitsevaisuus, avoimuus ja realismi.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä ovat heikoimmassa asemassa olevat, pitkään huumeita tai muita päihteitä käyttäneet nuoret sekä heidän läheisensä. Toiseksi kohderyhmäksi oli mää-

ritelty päihdeperheet, joissa on alaikäisiä lapsia ja joiden vanhemmilla on päihdeongelma.

Toiminta

Hanke oli seurannan selkiyttämiseksi jaettu seuraaviin osa-alueisiin: Avoimet ovet, läheistyö sekä päihdeperheytyö. Vaikka Avoimet ovet ja läheistyö ovat yhdistyksessä vakiintunutta toimintaa, niihin on tuotu palveluohjauksellista työtettä. Hankkeen aikana selkiytyi, että myös päihdeperheytyö sisällytetään osaksi yhdistyksen perustason asiakastyötä eikä sitä ole tarvetta eriyttää omaksi työmuodokseen.

Resurssit

OmaTila on vuodesta 2007 alkaen ollut RAY:n rahoittama hanke. Vuosina 2007–2010 projektille on myönnetty C-avustusta yhteensä 340 000 euroa. Vuonna 2010 rahoitus koostui RAY:n 90 000 euron C-avustuksesta sekä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston 16 500 euron järjestöavustuksesta kumppanuushankkeen toteuttamiseen, palveluohjaukseen ja toimitilavuokriin.

Hankkeen johtamisesta vastasi ajalla 1.1.–31.8.2010 toiminnanjohtaja Jaana Novitskij. Jaana Novitskij vastasi myös projektin dokumentoinnista, arvioinnin kehittämi-

sestä sekä tiedottamisesta yhdessä OmaTilaan kuuluvan työryhmän kanssa ajalla 1.1-3 1.8.2010. 1.9.2010 alkaen OmaTilan hankevastaavaksi palkattiin Katja Malin-Kaartinen. Vuonna 2010 OmaTilassa toimi kokopäivätoimisesti perhetyöntekijä Anne Puonti 30.6.2010 asti. Lisäksi Avoimien ovien asiakastyöhön sekä palveluohjaukseen osallistuivat ohjaajat Eeva Niemi, Petri Huumonen ja Katja Lindström (1.9.2010 alkaen). OmaTilaan nimetyn ohjaustyöryhmän tehtävänä oli osaltaan kehittää, ohjata ja arvioida hankkeen etenemistä.

Avoimien ovien ja päihdeperhetyön asiakastilana on toiminut Pengerkadun ryhmätila. Palveluohjaus ei ole tilaan sidottua toimintaa, mutta yhdistyksen tiloissa se on tapahtunut nuorten osalta Pengerkadun tiloissa. Läheistyötä on tehty Hämeentien tiloissa.

OmaTila vuonna 2010

Vuoden 2010 keskeinen tavoite oli vakiinnuttaa OmaTila osaksi yhdistyksessä toteutettavaa perustason asiakastyötä. Konkreettisen asiakastyön osalta jatkettiin Avoimien ovien toimintaa ja palveluohjausta.

Tavoitteena oli myös kehittää toimivaa kuntayhteistyön muotoa ja kumppanuutta Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa. Vuonna 2010 hankkeessa keskityttiin palveluohjaukseen liittyvään Bikva-arvioinnin ja palveluohjausmallinnuksen työstämiseen. Hankkeessa vahvistettiin myös yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Alla oleva kaavio kuvaa OmaTilan asiakasprosessia.

Avoimet ovet on matalan kynnyksen päiväkeskustoimintaa, jossa voi käyttää tietokonetta, lukea päivän lehdet, pelata X-boxia, katsella televisiota, seurustella ystävien kanssa tai vaikka vain levähtää hetken. Avoimissa ovissa on mahdollisuus pysähtyä, tulla kuulluksi, kysyä neuvoja ja saada ammatillista apua sekä vertaistukea. Avoimissa ovissa voi asioida anonymisti, ilman ajanvarausta tai lähetettä. Asiakkailta ei vaadita päihdeettömyyttä. Avoimet ovet luo mahdollisuuden ainutlaatuiselle vertaistoiminnalle, jossa toipumisen eri vaiheissa olevat tukevat toisiaan.

Avoimissa ovissa tartutaan mahdollisimman nopeasti esiin nousseisiin ongelmiin ja siellä voi pohtia palveluohjauksen tarvetta yhdessä työntekijän kanssa. Palveluohjaus voi tapahtua sekä Avoimien ovien toiminnan aikana että asiakkaan kanssa erikseen sovittuna ajankohtana. Avoimissa ovissa on mahdollisuus soittaa virkapuheluita. Asiakkaita avustetaan maksusitoumusten saannissa, hoitonojauksessa ja hoidontarpeen arvioinneissa. Työntekijät lähtevät tarvittaessa mukaan viranomais tapaamisiin. Asiakkaiden on myös mahdollisuus saada korva-akupunktiota.

Vuonna 2010 Avoimet ovet toimintaa järjestettiin keskiviikkoisin kello 12–16. Avoimien ovien päiviä oli 36 ja asiakaskäyntejä oli yhteensä 270. Vuoden 2010 joulukuussa käynnistyi naisille suunnattu ompelutyöpaja.

Vuonna 2010 läheisten kanssa tehtävästä kriisi- ja yksilötyöstä jouduttiin luopumaan, koska henkilöstöresurssit tämäntyyppiseen toimintaan olivat liian vähäiset. Läheisiä ohjattiin Irti Huumeista ry:n järjestämiin läheisryhmiin. Läheistyötä jatkettiin kuitenkin ET-työmallin puitteissa.

Päihdeperhetyö sisällytettiin osaksi yhdistyksen perustason asiakastyötä ja osaksi Avoimien ovien toimintaa. Vuoden 2010 syksyllä Raha-automaattiyhdistykselle jätettiin Osis-kehittämishankemukseksi, jonka tavoitteena on kehittää huumetyön vertaistoiminnan osaamiskeskusta pääkaupunkiseudulle. Omaiset Huumetyön Tukena ry on mukana hankkeessa omalla Napero-osahankkeellaan. Naperon tavoitteena on kehittää vertaistoiminnallista nais- ja perhetyötä. Joulukuussa 2010 Raha-automaattiyhdistykseltä saatiin myönteinen rahoituspäätös hankkeelle vuosiksi 2011–2014.

Yhteistyötä Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa jatkettiin ja kumppanuussopimus allekirjoitettiin syyskuussa 2010. Kumppanuussopimus pitää sisällään Avoimien ovien toiminnan ja ryhmätoiminnan. Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen palveluohjaajan jalkautuminen Avoimiin oviin 1-2 kertaa kuussa mahdollisti hoidontarpeen arviointien tekemisen ja myös hoitoon ohjaamisen. Vuoden 2010 loppupuolella alettiin kehittää yhteistä Hoito Haltuun -ryhmää korvaushoitojonossa oleville asiakkaille. Tulevaisuudessa kumppanuuden osapuolet sitoutuvat kehittämään yhdessä kumppanuustaloperiaatteella toimivan päihdehoitoyksikkömallin huumeita käyttäville. Kehitettävän toimintamallin perustana on haittoja vähentävä hoito, vertais- ja ammattityön yhteistoiminta sekä palveluohjaus.

OmaTilassa toteutettava palveluohjaus mallinnettiin vuonna 2010. Palveluohjaukseen liittyvän työmallin tavoitteena oli luoda yhteinen käsitys siitä, mitä palveluohjauksella Omaiset Huumetyön Tukena ry:ssä tarkoitetaan. Mallinnuksella haluttiin myös yhtenäistää jo olemassa olevia ja hyväksi havaittuja käytäntöjä, joita toteutetaan niin Omaiset Huumetyön Tukena ry:n kuin Helsingin kaupungin Päihdehuollon jälkikuntoutusyksikössä. Työmalli julkaistaan vuoden 2011 keväällä.

OmaTilan kokonaisarviointi toteutettiin Bikva-arviointimenetelmää käyttäen. Bikva-arviointi antaa tietoa palveluohjauksen ja Avoimien ovien toiminnan merkityksestä asiakkaille. Arviointia työstetään parhaillaan ja se on tarkoitus julkaista vuoden 2011 syksyllä.

Prosessikuvaus: OmaTila

Palveluohjaus

Oman tilanteen tunnistaminen

Asiakkaalla syntyy ongelma, johon tarvitsee apua (esim. korvaushoitoon pääsy)

Avun pyytäminen

Vanhemmat ottavat yhteyttä / puskaradio / asiakas tulee Avoimiin oviin

Avun saaminen

Palveluohjaaja käy tilanteen läpi asiakkaan kanssa ja tukee / auttaa ongelman ratkaisussa / ohjaa eteenpäin

Avoimet ovet

Keskiviikkoisin klo 12–16. Paikalla vähintään kolme työntekijää

Työpajat mahdollisuuksien mukaan. Esimerkiksi naisten työpaja kerran viikossa

Hoitoon hakeutuminen

(ei varsinaisesti OHT:n prosessi)

Hoidontarpeen arviointi (A-klinikka tai Huumeklinikka)

Jonotus n. 2 viikkoa

Katkolle esim. HVO:lle (2–3 vkoa) tai Avokatkoon (4 vkoa)

Sopivan hoitopaikan löytäminen

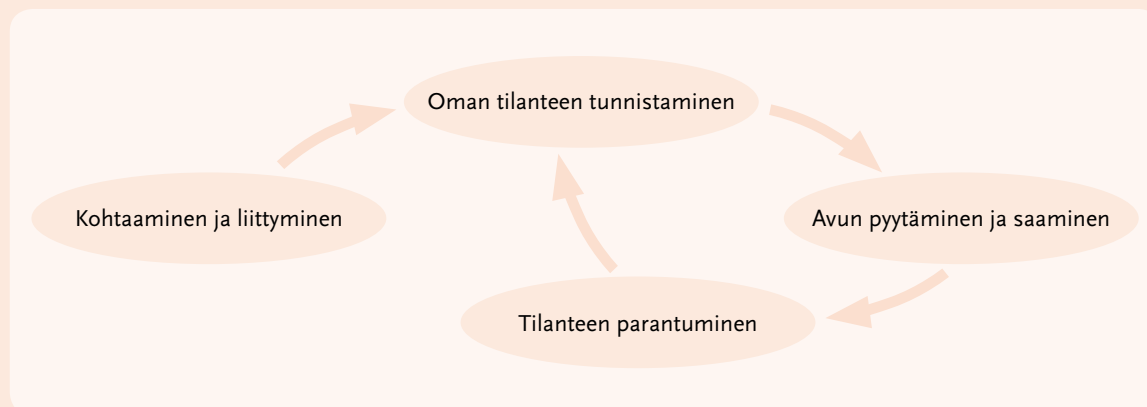
Maksusitoumuksen järjestäminen

Asiakas hoitoon (esim. Neva, Myllyhoito, Hietalinna jne.)

Hoidon jälkeen asumisyksikköön / omaan asuntoon

Jälkikuntoutus 6–12 kk (JP, kaupungin jälkikuntoutusyksikkö, NA / AA-ryhmät)

Opiskelu, harjoittelu, työ, työpajatoiminta yms.

Kaavio 1. Omatila-hankkeen prosessikuvaus

Yhteenvedo hankkeesta

Vuoden 2010 lopulla OmaTila sai myönteisen avustus päätöksen RAY:ltä vuodelle 2011. RAY:n kohdennetun toiminta-avustuksen (Ak) myötä OmaTilan toiminta vakiintuu osaksi yhdistyksessä toteutettavaa perustason asiakastyötä vuodesta 2011 alkaen.

Kehittämishankkeen aikana huomattiin, että OmaTila-ET-Jälkipolku muodostavat yhdessä erinomaisen palvelukokonaisuuden. Ne voidaan nähdä portaina, joista OmaTila on ensimmäinen (ei vaatimuksia), ET toinen (vaatii sitoutumista) ja Jälkipolku kolmas (vaativaa itsensä kanssa työskentelyä). Palvelukokonaisuus toimii myös toisinpäin retkahduksen sattuessa. Asiakas ei jää missään vaiheessa ilman tarvitsemaansa tukea ja apua.

OmaTilassa toteutuu paitsi vertaistuki, myös mahdollisuus ammattiapuun. OmaTilan Avoimet ovet tarjoaa lisäksi muille verkostotoimijoille mahdollisuuden asiakaskontakteihin. Asiakassuhteet ovat luonteeltaan pitkäkestoisia, mikä mahdollistaa avoimuuden ja luottamuksen kehittymisen asiakkaan ja työntekijän välillä.

OmaTilan asiakaslähtöisiä toimintoja kehitetään jatkuvasti. Palveluohjausmallinnuksesta ja hankkeen Bikva-arvioinnista tulee olemaan merkittävää hyötyä asiakastyön kehittämisessä. Kumppanuus Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa avaa uudenlaisia mahdollisuuksia haittojen vähentämiseen perustuvan työn kehittämiseksi tulevaisuudessa.

Sopi Jikko Senegal

Yhdistys oli saanut vuonna 2009 Suomen Ulkoasiainministeriöltä (UM) hankeavustusta kehitysyhteistyön valmistelua varten. Vuonna 2010 UM myönsi jatkorahoitusta Senegalissa toteutettavalle Sopi Jikko -kehitysyhteistyöhankkeelle vuosiksi 2010–2012. Näin yhdistyksen monivuotista osaamista uusien työtapojen mallinnuksesta on päästy hyödyntämään myös kansainvälisillä kentillä.

Vuoden 2010 tavoitteena oli kohderyhmän selkiyttäminen, henkilökunnan palkkaaminen ja kouluttaminen sekä uusien yhteistyökumppanien tavoittaminen. Lisäksi tavoitteena oli järjestää tiedotustilaisuus Suomessa kaikille hankkeesta kiinnostuneille sidosryhmille sekä omille jäsenille.

Hankkeen tavoitteet

SOPI JIKKO hankkeen tavoitteena on kehittää Senegaliin soveltuva huume kuntoutusmalli, jolla torjutaan huumeiden käytön aiheuttamia sosiaalisia ongelmia yhteisöissä. Malli kehitetään Dakarin esikaupunkialueen Diamaguene Sicap Mbaon Oikeustalon toiminta-alueella, josta se on tarkoitus tulevaisuudessa saattaa koko maan Oikeustalo-verkoston käyttöön.

Hankkeen välitön tavoite on auttaa Diamaguene Sicap Mbaon alueella asuvia huumeriippuvaisia nuoria sekä huumeiden salakuljetuksesta tuomittuja naisia kuntoutumaan, tukea heidän perheitään ja pyrkiä integ-

roimaan heidät yhteiskuntaan. Hankkeen tavoitteena on myös luoda viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten asukkaiden yhteistyöverkosto tiedon kanavoimiseksi.

Kohderyhmä

Diamaguene Sicap Mbaon kunnan alueen nuoret huumeiden käyttäjät, joita on arviolta 10 – 20 % kyseisen ikäryhmän asukkaista sekä heidän perheensä:

- syrjäytymisuhan alla olevat huumeita käyttävät tytöt ja pojat iältään 8-25 vuotta
- nuoret huumeiden käytöstä tai salakuljetuksesta tuomitut vangit tuomionsa loppuvaiheessa
- kuntoutusohjelmaan osallistuvien nuorten perheet

Resurssit

Ulkoasiainministeriö myönsi Sopi Jikko -hankkeelle vuonna 2010 yhteensä 87 880 euroa avustusta. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 103680 euroa, josta omarahoitusosuus muodosti 15 800 euroa.

Avustusta käytettiin yhteensä 85 496,98 euroa ja omarahoitusta saatiin kokoon 15 200 euroa, mikä muodosti yhteensä 100 696,98 euroa. Näin ollen omarahoituksen osuus oli 15,09 % toteutuneesta kokonaisbudjetista.

Yhdistyksen osalta hankkeen vastuuhenkilöitä ovat toiminnanjohtaja Jaana Novitskij sekä Ron Furman hänen avustajanaan. Projektikoordinaattorina ja henkilöstöpäällikkönä Senegalissa toimii Lamine Touré. Toiminnanohjaajana ja Senegalissa tapahtuvan yhteistyön koordinoijana toimii Diamaguene Sicap Mbaon Oikeustalon koordinointikomitean puheenjohtaja Ibrahim Diatta. Hankkeeseen palkattiin vuoden 2010 alussa henkilökuntaa seuraavasti: sosiaalityöntekijä Samba Badiane, erityisopettaja Birane Anta Seye, nuoriso-ohjaajat Marême Diagne ja Gnima Badji.

Työpajojen osalta yhteistyökumppanina on senegalilainen RIAC kulttuurikeskus, jonka nuoret ohjaajat tarjoavat kuntoutujille sekä terapeutista että taidollista osaamista kehittävää työpajatoimintaa.

SOPI JIKKO toimii vuokraamissaan tiloissa osoitteessa Darou Salam 2 N° 109. Keskuksessa on kolme toimistohuonetta, yksi monitoimitila, keittiö, WC-tilat, ulkokatos ja piha sekä tietokonesali.

Tietokonesali hyödyttää keskuksen asiakkaita, mutta myös yleisöä ja läheisen yläkoulun oppilaita. Tilintarkastuksesta vastaa suurehko tiloimisto, joka on tunnettu niin kansallisten kuin kansainvälistenkin projektien seurannasta.

SOPI JIKKO vuonna 2010

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on syventynyt vähitellen. Vuoden 2010 aikana suhteita on solmittu mm. seuraaviin yksiköihin:

FONSELUD (Fédération des ONG et Structures de Lutte contre la Drogue eli Kansalaisjärjestöjen liitto huumeiden vastaisessa taistelussa) on tällä hetkellä ainoa Senegalissa toimiva kansalaisjärjestöjen yhteistyöelin huumeiden vastaisessa taistelussa.

COSAED (Collectif des Structures et Association d'Appui aux Enfants en Situations difficile eli Vaikeassa tilanteessa olevia lapsia ja nuoria tukevien järjestöjen verkosto) pyrkii auttamaan lapsia ja nuoria, joilla on vaikea tilanne ja sosiaalisia ongelmia. Työntekijät jalkautuvat kaduille COASEDin kanssa tavoittaakseen lapsia, keskustellakseen heidän kanssaan ja ohjatakseen heitä sopiviin projekteihin.

ADDMS (Association des darras de Diamaguene Sicap Mba eli Diamaguene Sicap Mbaon alueen darrojen järjestö). Järjestö koostuu opettajista, jotka pitävät köyhille lapsille koraanikoulua, mutta lähettävät nämä myös kerjäämään. Sopi Jikko on tehnyt yhteistyösopimuksen järjestön kanssa. Päämääränä on saada järjestön edustajat ymmärtämään, että lasten lähettäminen kerjäämään on myös eräänlaista hyväksikäyttöä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan ministeriö (Le Ministère de la Culture et des Loisirs) Koska suuri osa Sopi Jikko-hankkeen kuntouttavasta työpajatoiminnasta on taidetyöpajoja (RIACin toimesta), Sopi Jikko on pyrkinyt luomaan yhteyksiä Kulttuurin ja vapaa-ajan ministeriöön. Ministeriössä hanke tunnetaan ja sitä arvostetaan, ja sen kautta on onnistuttu saamaan yhteys mm. Taidejohtokuntaan (La direction des Arts), jonka kanssa on tarkoitus tavata, kun sopiva tapaamisajankohta saadaan järjestymään.

Ministeriön kautta Sopi Jikko on myös saanut apua kunnan pormestarilta, alueen taiteilijoilta sekä kulttuuriministeriössä toimivalta senaattori Madame Daba Sibyltä, jotka ovat tarjonneet Sopi Jikkolle mahdollisuuden osallistua FESMAN-taidefestivaaleille (Festival Mondial des Arts Nègres). Festivaalin ansiosta Sopi Jikko –hanke on saanut tunnettuutta Pikinen kunnan alueella.

Sopi Jikko tekee myös yhteistyötä Pikinen alueen pormestarin kanssa koskien alueen **sosiaali- ja terveysasioiden johtokuntaa** (La Direction des Affaires Sociales et Sanitaires de la ville Pikine). Sopi Jikko on lähestynyt johtokuntaa virittääkseen huumeriippuvaisten nuorten hoitoon liittyvää yhteistyötä, mutta tällä hetkellä viranomaiset ja etenkin paikalliset toimijat ovat huonosti perillä huumeriippuvuudesta ja sen tarpeesta. Johtokunnan vastuuhenkilö on kuitenkin luvannut lähestyä Sopi Jikkoa ja katsoa, millainen yhteistyö johtokunnan ja Sopi Jikkon välillä olisi mahdollista.

Thiaroyen psykiatrisen sairaala on allekirjoittanut yhteistyösopimuksen Sopi Jikkon kanssa. Sopimus vahvistaa sairaalan ja keskuksen välisiä suhteita. Tällä hetkellä keskuksen lähettämät potilaat hoidetaan ilmaiseksi sairaalassa. Sairaalan johto arvostaa Sopi Jikkoa, joka toimii toipumassa olevien potilaiden vastaanottokeskuksena.

Ministeriöiden välinen komitea huumeiden vastaisessa taistelussa (Le Comité Interministériel de Lutte Contre les Drogues). Komitea on hallinnollinen elin, joka koordinoi maassa tehtävää huumeiden vastaista työtä. Sopi Jikko osallistuu sen toimintaan ja avustaa tarvittaessa myös Senegalin sisäministeriötä huumeiden vastaiseen työhön liittyvissä kysymyksissä.

RIAC kulttuurikeskus on alusta lähtien ollut hankkeen senegalilainen yhteistyökumppani, jonka nuoret ohjaajat

tarjoavat kuntoutujille sekä terapeuttista että taidollista osaamista kehittävää työpajatoimintaa.

Kolmen kuukauden välein Sopi Jikko osallistuu eri viranomaisten, järjestöjen ja muiden tahojen kanssa järjestettävään tapaamiseen, jossa Sopi Jikko kertoo projektin etenemisestä ja keskuksen toiminnasta. Tapaamisissa ovat läsnä Pikinen alueen syyttäjän delegaatti, Sicap Mbaon poliisin komisario, poliisiaseman komentaja, ranskalaisen/ranskankielisen yhteistyön edustaja, naisryhmien edustajat, Thiaroyen aliprefekti, kehitysjärjestöjen edustajat, korttelin delegaattien päällikkö, imaamien edustaja sekä Nortre Dame de la Paix –kirkon edustaja. Viimeisin tapaaminen järjestettiin marraskuussa ja tapaamisen jälkeen syyttäjä ja muut osallistujat ilmaisivat tyytyväisyytensä hankkeeseen ja lupasivat tukea keskustasta, jotta se saisi saman valtionavun kuin muutkin rakenteet.

Asiakastyön tuloksia

Yhteistyö Thiaroyen psykiatrisen sairaalan kanssa on ollut hyvin intensiivistä. Sairaalan sosiaalityöntekijät ohjaavat kuntoutujia SOPI JIKKO hankkeeseen. Nuoret läpikäyvät sairaalassa vieroitushoidon, jonka jälkeen yhteistyö jatkuu lääkinnällisen tarkkailun osalta kuntoutujien ollessa samanaikaisesti SOPI JIKKO toiminnan piirissä.

Nuoret kävivät SOPI JIKKO keskuksessa päivittäin. Aamut aloitettiin keskittymis- ja herättelyharjoituksilla. RIACin järjestämiä työpajoja on ollut viisi: elokuva-, sarjakuva-, teatteri-, valokuvaus- ja kuvankäsittelytyöpaja. Asiakkaille on myös järjestetty pedagogispainotteisia retkiä, joiden aikana yhdessä vietetty aika on mahdollistanut asiakkaiden ja ohjaajien välisen luottamuksen vahvistumisen. Samalla ryhmähenki on parantunut huomattavasti.

Asiakaspalaute

Asiakaspalautetta kerättiin haastatteleamalla jokaista kuntoutujaa erikseen ja täyttämällä palautekaavake yhdessä hänen kanssaan. Tässä muutamia poimintoja kuntoutujien vastauksista:

”Olen nyt oppinut paremmin kommunikoidaan ihmisten kanssa, olen riisunut kasvojani peittäneen hunnun ja tullut esiin sen takaa”

”Kaikkein vaikeinta on ollut oman sairauden hyväksyminen, mutta ymmärrän, että minun pitää tulla SOPI JIKKO keskuksen ja seurata kuntoutussuunnitelmaani”

”Olen oppinut paljon, kuten yhteisössä elämistä ... SOPI JIKKOsta on tullut minun toinen perheeni”

”Olen oppinut paljon asioita, esimerkiksi elokuvan tekoa, animaatiota, keskittymisharjoituksia, keskinäistä avunantoa, ATK-taitoja ym.”

”Tietokoneiden määrää pitäisi lisätä, jotta jokainen voisi työskennellä omalla koneellaan ATK-luokassa”

”Haaveenani on tuottaa ja soittaa musiikkia, esimerkiksi SOPI JIKKO keskuksen avustuksella”

”Minut oli torjuttu, mutta SOPI JIKKO ojensi minulle kätensä ja palautti toivonkipinän”

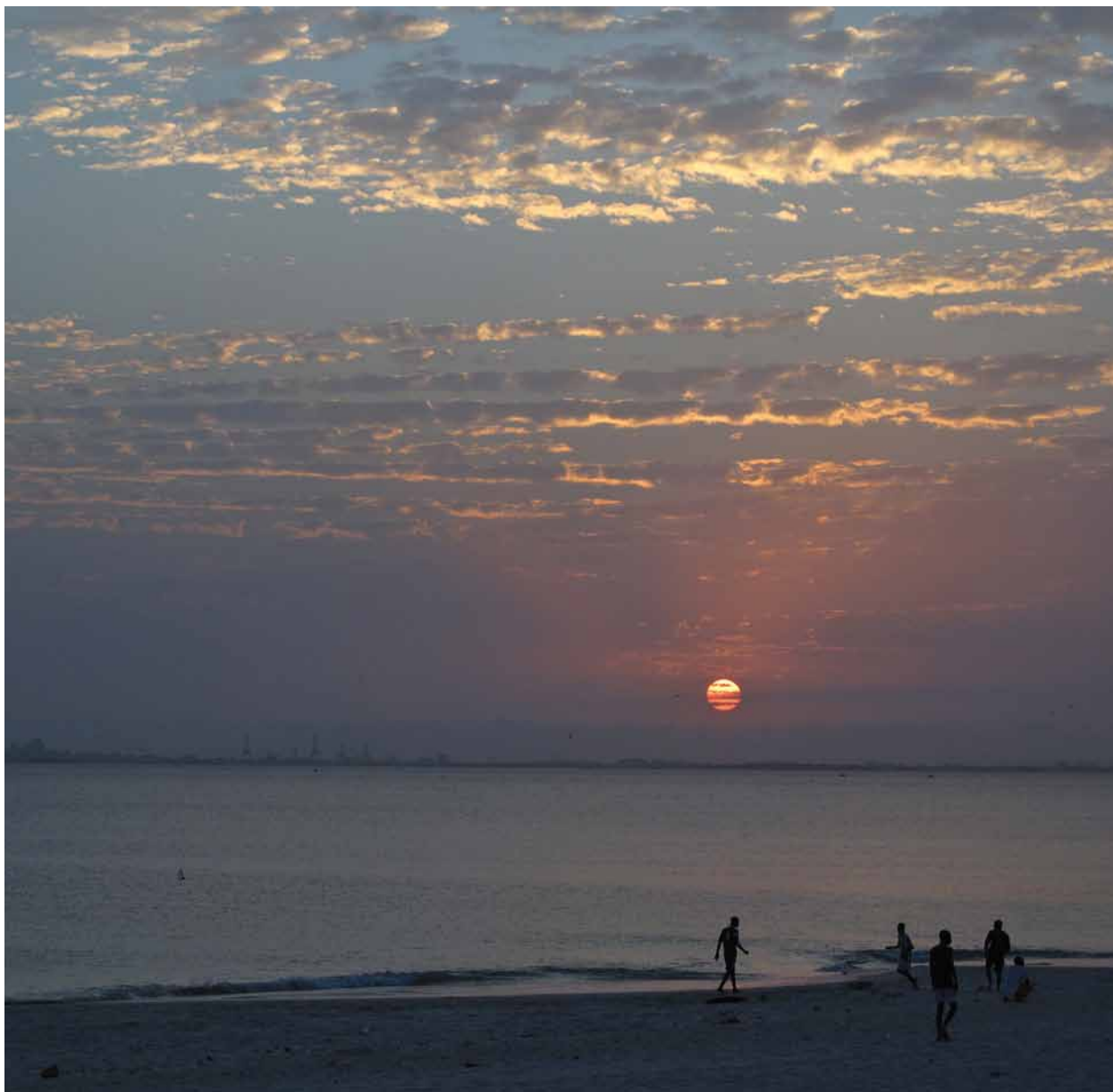
Yhteenveto vuodesta 2010

SOPI JIKKO keskus toimii tällä hetkellä aktiivisesti ja itsenäisenä yksikkönä senegalilaisten työntekijöiden toimesta. Hankkeen koordinaattori on keskittynyt uusien suhteiden luomiseen ja yhteistyökumppanien hankkimiseen. SOPI JIKKO keskuksessa on tehty intensiivistä asiakastyötä kahden nuoriso-ohjaajan, erityisopettajan ja sosiaalityöntekijän voimin. Toisinaan tehtävien eriytyminen on jopa johtanut siihen, ettei johto ole aina ollut tietoinen siitä, mitä asiakastyön tasolla tapahtuu. Tähän tilanteeseen on puututtu ja työyhteisössä tapahtuvan päätöksenteon läpinäkyvyyttä pyritty parantamaan.

Tilojen ahtaus on myös ollut ongelmallista niin toiminnan järjestämisen kuin työntekijöiden työtilojenkin

osalta. Yhteiselo RIACin kanssa samoissa tiloissa on edellä kuvatuista syistä ollut toisinaan haastavaa. Kysymys ratkaistiin siten, että RIAC tulee muuttamaan omiin tiloihinsa. Myös jatkuva pula tietokoneista ja muista työ-pajoilla tarvittavista laitteista on rajoittanut työskentelyä jonkin verran.

Asiakkaiden on ollut toisinaan vaikeata sijoittua työharjoittelupaikkoihin kuntoutusjakson päätyttyä, johtuen heidän heikosta psyykkisestä tilastaan. Koska tämä on kuitenkin ollut tavoitteena, ja koska ei ole tarkoituksenmukaista jättää nuoria 'tyhjän päälle' kuntoutuksen päätyttyä, asiaan puututtiin ja uusia vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja lähdettiin kartoittamaan. Vuonna 2010 heinä-elokuun välisellä ajanjaksolla tulvat tuottivat myös vakavia ongelmia ja mm. vaikeutti monien asiakkaiden pääsyä keskuksen.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Yhdistys on tehnyt aktiivista yhteistyötä niin päihde- ja mielenterveystoimijoiden, kuin myös esimerkiksi Tekesin (teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus), Pappa Fest ry:n sekä Heikki Lampola Säätiön kanssa.

Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Munkkisaaren kuntoutuskeskuksen kanssa käytiin tiiviitä neuvotteluja tulevan kumppanuushankkeen toteuttamiseksi. Syyskuussa 2010 hankkeen osapuolet allekirjoittivat kumppanuussopimuksen, jossa sopijaosapuolet sitoutuvat kehittämään yhdessä kumppanuustalo periaatteella toimivan päihdehoitoyksikkömallin huumeiden käyttäjille. Kehitettävän toimintamallin perustana on haittoja vähentävä hoito, vertais- ja ammattityön yhteistoiminta sekä palveluohjaus. Sopimus oli merkittävä virstanpylväs matkalla kohti kunnallisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä yhteisten asiakkaitten auttamiseksi.

Kumppanuusneuvottelujen rinnalla yhteistyö oli käytännön tasolla jo käynnistynyt. Huumeclinikan työnteikkiä teki hoidon tarpeen arviointeja yhdistyksen Avoimissa ovissa joka toinen keskiviikko. Yhteistä, korvaushoitoon jonottaville suunnattua ryhmää suunniteltiin yhdessä Huumeclinikan johtavan sosiaalityöntekijän Aila Ronkasen kanssa. Tuula Jauhiainen jälkikuntoutusyksiköstä toimi palveluohjauksen mallinnusta seuraavassa ohjaustyöryhmässä.

Tähän uudenlaiseen kumppanuuteen tähtäävästä toiminnasta innostui myös Net Effect Oy (julkishallinnon tutkimus- ja konsultointiyritys), joka Tekesin toimeksiannosta toteutti selvityksen asiakaslähtöisyydestä. OHT ry valittiin yhdeksi esimerkiksi asiakaslähtöisestä ja innovatiivisesta työtavasta Tekesin julkaisuun *'Matkaopas asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen'*. Tavoitteena Tekesin toimeksiannolla oli 'tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon alueella asiakaslähtöisyyden ja asiakasymmärryksen yhteneväisyyttä yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin palvelutuottajien välillä'.

Vetyverkosto on ollut tärkeä yhteistoimintaelin vertaistoiminnan kehittämisen ja julkituomisen kannalta. Verkoston aktiiviosanottajat, Stop Huumeille ry Mytty Messmerin johdolla ja Terveysneuvontapiste Vinkki Mika Mikkosen luotsaamana, lähtivät kehittämään yhdessä OHT ry:n toiminnanjohtajan Jaana Novitskijin kanssa sosiaalityöntekijöille ja vertaisille suunnattua yhteistä koulutusta. 'Yhteisellä asialla, samalla viivalla' –tutustumistilaisuus ja sittemmin myös aiheeseen liittyvä koulutus toteutettiin vuoden 2010 syyskuussa.

Yhteistyössä A-klinikkasäätiön ja Stop Huumeille ry:n kanssa lähdettiin kehittämään yhteistä Osis-hanketta, jonka tavoitteena on kehittää huumetyön vertaistoimin-

nan osaamiskeskusta pääkaupunkiseudulle. Hankkeen päätavoitteena on vahvistaa päihteitä käyttävien asemaa yhteiskunnassa sekä kokemusasiantuntijoina että palveluiden kuluttajina. Hankkeen tavoitteena on myös parantaa päihdeasiakkaiden asiointimahdollisuuksia, kehittää heille suunnattuja palveluita, vähentää syrjäytymistä sekä osallistaa ja voimaannuttaa heitä.

Osis-hankkeessa Omaisat Huumetyön Tukena ry:n osahanke ”Napero” on vertaistoiminnallinen nais- ja perhetyön hanke, jonka tavoitteena on vertaistoiminnan avulla tavoittaa raskaana olevia päihteitä käyttäviä naisia, tarjota heille tukea ja neuvontaa sekä ohjata palvelujen piiriin joustavan palveluohjauksen keinoin. Tätä tarkoitusta varten yhdistys kokoaa vuosittain ryhmän päihteitä käyttäviä naisia. Naiset tulevat yhdistyksen toiminnan piiristä. Naisille tarjotaan koulutusta muun muassa naisuuteen, terveyteen, seksuaalisuuteen ja raskauteen liittyvissä asioissa. Koulutuksessa paneudutaan riskeihin, joita päihteiden käyttö aiheuttaa naisen fyysiselle, psykiselle, henkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Naisten ryhmä saa myös välineet (fyysiset ja psykiset) viedä saamaansa tietoa eteenpäin. Joulukuussa 2010 RAY:ltä saatiin myönteinen rahoituspäätös hankkeelle vuosiksi 2011–2014.

Samoin Omaisat mielenterveystyön tukena ry Uudenmaan yhdistyksen kanssa lähdettiin hakemaan rahoitusta yhteiseen OPA-hankkeeseen (Opastava yhteistyö perheen kanssa päihde- ja mielenterveystyössä).

Hankkeen päämääränä on parantaa päihde- ja mielenterveysasiakkaiden sekä heidän perheidensä saamia tuki- ja hoitopalveluja Helsingin alueella. Hankkeessa on kolmantena osapuolena Munkkisaaren kuntoutuskeskus. Myös muita toimijoita kutsutaan mukaan yhteistyöhön.

Heikki Lampola Säätiön kanssa toteutettiin kuntouttava purjehdus 22.8. – 5.9.2010 Suomen Purjelaisasätiön omistamalla kuunari Helenalla. Purjehdukseen osallistui Jälkipolku-ryhmän lisäksi kuntoutujia Turvaverkko ry:stä Tampereelta. Koordinaattorina hankkeessa toimi Päivi Ahtiala ja ohjausryhmään kuului myös muita kuntoutusyksiköitä, kuten Mainiemen kuntoutumiskeskus sekä KostamoKoti Oy.

Kulttuurit kohtaavat ”Bok Mbolo” -work shop järjestettiin 15. – 30.5.2010 yhteistyössä Teatterikorkeakoulun ja Oranssi ry:n kanssa. Sen toteutumisesta vastasi työryhmä, johon oli koottu kunkin yhteistyötahon edustajia. Teatterikorkeakoululta vastuuhenkilönä toimi teatteritieteiden lehtori Ville Sandqvist sekä yhteisöteatterikouluttaja Jouni Piekkari, Oranssi ry:ltä näyttämöestari Juho Minerva ja Omaisat Huumetyön Tukena ry:ltä Jaana Novitskij ja Linda Sundberg (tuntityönä). Tanssinopetuksesta vastasi Liina Halsti ja musiikista Mama Africa orkesteri. Work Shop toteutui Oranssi ry:n tiloissa Suvilahdessa. Senegalista oli kutsuttu neljä vierasta, jotka edustivat kulttuurikeskus RIACia ja olivat teatterin, tanssin ja kuvallisen ilmaisun ammattilaisia.

Vaikuttaminen, tapahtumat ja kampanjat

Yhdistyksen ulkoiseen viestintään panostettiin erityisen voimakkaasti kuluneena vuonna. Ensimmäistä kertaa yhdistyksen historiassa oma viestintäsuunnittelija kokosi vuosikertomuksen ja teki taiton. Jäsenkirjeiden ulkoasu sai uuden muodon ja yhdistyksen eri toimintoja kuvaavat esitteet uudistettiin. Yhdistykselle luotiin Facebook –sivut, jolle päivitetään asiakkaita, kaveripiiriä sekä jäseniä koskettavia ajankohtaisia asioita.

Kulttuurit kohtaavat ”Bok mbolo” –work shopista luotiin mainos levitettäväksi mm. Teatterikorkeakoulun, Avoimen yliopiston ja Oranssi ry:n käyttöön. Work shopin tuotoksena syntyi esitys Maailma kylässä festivaaleille. Esitystä mainostettiin eri medioissa sekä julistein. Yhdistys osallistui omalla näyttelyosastollaan Maailma kylässä –festivaalitapahtumaan.

Tiistaina 25.5. yhdistys järjesti Sopi Jikko -hankkeen tiedotustilaisuuden elokuvateatteri Andorran Dubrovnik loungessa. Tilaisuudessa esiteltiin Senegalissa käynnistynyttä huumetyön hanketta. Aluksi esitettiin paikallisin voimin työpajassa Senegalissa toteutettu dokumenttielokuva. Tämän jälkeen puheenvuoronsa pitivät hankkeen koordinaattori Lamine Touré, Sicap Mbaon pormestari Mme Khady Bâ, sosiaali- ja terveysministeriön neuvoteleiva virkamies Tapani Sarvanti sekä kansanedustaja Pekka Haavisto. Lopuksi vieraille tarjottiin buffet-lounas. Kutsuja lähti kaikkiaan noin 200 ja yhdistyksen jäsenet kutsuttiin jäsenkirjeellä. Osanottajamäärä jäi kuitenkin vähäiseksi, paikalla oli runsaat 50 henkeä.

Kevään aikana Senegalissa kuvattiin yhdistyksen toimeksiannosta dokumenttielokuva nimeltään Huume-kuntoutusta Senegalissa. Dokumentti toteutettiin työpajamuotoisena, johon pääsivät osallistumaan Sopi Jikko -hankkeessa olevat kuntoutujat. Työpajan vetäjänä ja elokuvan ohjaajana toimi Nillis Finne. Dokumenttielokuva esitettiin hankkeen tiedotustilaisuudessa ja se liitettiin myös yhdistyksen nettisivuille. Dokumentti on nähtävissä myös YouTubessa sekä Googlen sivuilla. Myöhemmin elokuva hyväksyttiin Yle:lle heidän Kolmas ulottuvuus –nimiselle interaktiiviselle alustalle. Dokumenttityöpajan rahoituksesta vastasi Pappa Fest ry.

Vuoden 2010 tapahtumista merkittävin oli kuitenkin yhdistyksen 10-vuotisjuhlaseminaari marraskuussa. Juhlaan osallistui noin 150 henkilöä. Yhdistyksen tuottama tutkimus ET-toiminnan vaikutuksista ET-prosessin läpikäyneisiin nuoriin julkaistiin juhlaseminaarin yhteydessä. Tutkimus tilattiin Referenssi Oy:ltä ja sen toteuttivat VTT Sinikka Törmä ja VTT Kari Huotari.

10-vuotisjuhlaseminaariin ja tutkimukseen liittyen yhdistys panosti voimakkaasti sidosryhmille ja medialle suunnattuun tiedotukseen. Aktiivinen informaation jakaminen poiki kaksi radiohaastattelua sekä lukuisia artikkeleita eri lehdissä, joista osa toteutui tosin vasta seuraavana vuonna. Yhdistyksen toiminnasta ja/tai ET-tutkimuksesta kertovista lehdistä mainittakoon mm. Sosiaalipsykologi-lehti, A-klinikkasäätiön Tiimi-lehti sekä Kauneus & Terveys –lehti.

Avustukset ja lahjoitukset

Vuoden 2010 rahoitus koostui seuraavista avustuksista sekä Jälkipolun kuntaosuuksista:

ET-ryhmätoiminta	94 000 euroa	RAY toiminta-avustus AK2
ET-ryhmien koordinointi (hallinto)	50 000 euroa	RAY toiminta-avustus AK4
	10 000 euroa	Jenny ja Antti Wihurin rahasto
OmaTila-projekti	90 000 euroa	RAY projektiavustus C7
Jälkipolku hoito-ohjelma (JP)	97 825 euroa	Kuntien ostopalvelut
Jälkipolku-työpajaan	2 000 euroa	Stiftelsen 7nde Mars Fonden
Sopi Jikko, Senegal	87 880 euroa	Ulkoasiainministeriö
Kulttuurit kohtaavat ”Bok Mbolo”	14 500 euroa	Ulkoasiainministeriö
Työpajatoiminta	1 500 euroa	Pappa Fest ry
Kumppanuushanke ja palveluohjaus	16 500 euroa	Helsingin sosiaaliviraston järjestöavustus

Vuoden 2010 arvio

Vuosi 2010 toteutui suunnitellusti ja yhdistyksen talous oli vakaalla pohjalla. Kulut vastasivat pääpiirteissään talousarviota. Suurin vaje tuotoissa syntyi siitä, että ET-tutkimukseen ei saatu riittävää rahoitusta, vaan siitä jäi uupumaan reilut 13 000 euroa. Tilikauden alijäämä oli -13 386,50 euroa.

Tuloslaskelmaa koskevat tiedot

RAY avustukset

Raha-automaattiyhdistykseltä saatu 94 000 euron suuruisen AK2-avustus on kohdistettu avustuspäätöksen mukaisesti nuorten Elämäntaitoryhmätoimintaan. Avustuksesta on jaksotettu saatuihin ennakoihin käyttämätön osuus 8 300 euroa per 31.12.2010.

Raha-automaattiyhdistys myönsi vuodelle 2010 myös 50 000 euron suuruisen AK4-avustuksen Elämäntaitoryhmätoiminnan koordinointiin. Avustus nostettiin ja käytettiin kokonaan vuoden 2010 aikana.

Vuonna 2007 aloitettuun Raha-automaattiyhdistyksen tukemaan Joustavan palveluohjauksen kehittämisen projektiin (OmaTila) myönnettiin C7-avustusta vuodelle 2010 yhteensä 90 000 euroa. Avustusta nostettiin ja käytettiin vuoden 2010 aikana yhteensä 90 000.

Saadut avustustuotot ja syntyneet kulut esiintyvät tuloslaskelmassa muun varsinaisen toiminnan ryhmässä.

Avustukset Ulkoasiainministeriöltä

Ulkoasiainministeriö myönsi vuonna 2009 käynnistyneeseen, Senegalissa toteutettavaan Sopi Jikko -hankkeeseen yhteensä 87 880 euroa avustusta vuodelle 2010. Projektin tavoitteena on viedä yhdistyksen toimialaan liittyvää osaamista Senegaliin. Avustuksesta on jaksotettu saatuihin ennakoihin käyttämätön osuus 16 110,28 euroa per 31.12.2010.

Avustusta käytettiin yhteensä 85 496,98 euroa ja omarahoitusta saatiin kokoon 15 200 euroa, mikä muodosti yhteensä 100 696,98 euroa. Näin ollen omarahoituksen osuus oli 15,09 % toteutuneesta kokonaisbudjetista.

Lisäksi Ulkoasiainministeriö myönsi erillisen 14 500 euron suuruisen yksivuotisen Viestintä- ja kehityskasvatustuen, joka käytettiin Kulttuurit kohtaavat work shop 2010 (Bok Mbolo) – hankkeen järjestämiseen. Senegali-laisten vierailu Suomeen toteutui 5.5. – 19.6.2010.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Yhdistyksellä oli vuonna 2010 keskimäärin seitsemän (edellisenä vuonna kuusi) vakituista työntekijää. Lisäksi on käytetty tilapäistä henkilökuntaa, joille on maksettu palkkioita. Päätoimisen henkilökunnan lukumäärä vuoden 2010 lopussa oli seitsemän.

Henkilöstökulut	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
Palkat ja palkkiot	216 209,59	175 135,98
Eläkekulut	32 911,03	28 698,62
Muut henkilösivukulut	6 880,11	5 629,20
Henkilöstökulut yhteensä	256 000,73	209 463,80

Tilinpäätös 2010

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2010

Tilinpäätös vuodelta 2010

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2010		1.1.–31.12.2009	
Varsinainen toiminta				
Tuotot		456 367,07		340 023,15
Kulut				
Henkilöstökulut	256 000,73		209 463,80	
Muut kulut	234 220,00	490 220,73	147 441,49	356 905,29
Tuotto-/kulujaämä		<u>-33 853,66</u>		<u>-16 882,14</u>
Varainhankinta				
Tuotot		20 475,00		16 938,90
Kulut		0,00		0,00
Tuotto-/kulujaämä		<u>-13 378,66</u>		<u>56,76</u>
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot		0,00		0,00
Kulut		-7,84		-38,57
Tuotto-/kulujaämä		<u>-13 386,50</u>		<u>18,19</u>
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		<u><u>-13 386,50</u></u>		<u><u>18,19</u></u>

Tase 31.12.2010

Omaiset Huumetyön Tukena ry

OHT ry

TASE	31.12.2010	31.12.2009
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat		
Siirtosaamiset	20 993,21	27 410,67
Rahat ja pankkisaamiset	36 004,62	37 573,21
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	<u>56 997,83</u>	<u>64 983,88</u>
	<u>56 997,83</u>	<u>64 983,88</u>
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Toimintapääoma	10 995,71	10 977,52
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	-13 386,50	18,19
Oma pääoma yhteensä	-2 390,79	10 995,71
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ennakkomaksut	24 410,28	22 310,35
Ostovelat	2 600,68	1 684,69
Siirtovelat	27 601,51	27 006,40
Muut lyhytaikaiset velat	4 776,15	2 986,73
Lyhytaikainen yhteensä	<u>59 388,62</u>	<u>53 988,17</u>
	<u>56 997,83</u>	<u>64 983,88</u>